

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 13 0 К 002141 17 Квлз
Бања Лука, 30.08.2017. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Весне Антонић као предсједнице вијећа, Обрена Бужанина, Горане Микеш, Горјане Попадић и Даворке Делић, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђеног М.П., због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости браниоца осуђеног, двоката С.Л. из Д., изјављеном против правоснажне пресуде Окружног суда у Добоју број 13 0 К 002141 16 К 2 од 10.01.2017. године, у сједници вијећа одржаној дана 30.08.2017. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев за заштиту законитости се одбија као неоснован.

Образложење

Побијаном правоснажном пресудом Окружног суда у Добоју број 13 0 К 002141 16 К 2 од 10.01.2017. године, која је потврђена пресудом Врховног суда Републике Српске број 13 0 К 002141 17 Кж 2 од 13.06.2017. године, оглашен је кривим оптужени М.П. због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту: КЗ СФРЈ) и осуђен на казну затвора у трајању од 2 (двје) године. На основу члана 99. став 4. Закона о кривичном поступку Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 53/12, у даљем тексту: ЗКП РС), оптужени је ослобођен дужности плаћања трошкова кривичног поступка и одлучено је да исти падају на терет буџетских средстава, а оштећени Ш.М. и Ј.М. су, на основу члана 108. став 3. истог Закона, са имовинскоправним захтјевом упућени на парницу.

Против те пресуде захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) је благовремено поднио бранилац осуђеног, адвокат С.Л. из Д., због повреде одредби члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС и повреде Кривичног закона Републике Српске, с приједлогом да се побијана другостепена пресуда преиначи тако што ће се оптужени ослободити оптужбе по свим тачкама оптужнице, или да се укину првостепена и другостепена пресуда у дијелу који се односи на доказивање чињенице постојања оружаног сукоба у БиХ и дијелу који се односи на одбијање оптужбе за кривично дјело силовања из раније оптужнице од које је тужилац одустао и предмет врати на поновно суђење. Истовремено је предложио да се одгоди извршење казне затвора до коначне одлуке суда по Захтјеву, или „у крајњем случају да суд утврди повреду наведених права.“

У одговору на Захтјев републички јавни тужилац Бранко Митровић је оспорио основаност Захтјева и предложио да се исти као неоснован одбије.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд се, примјеном одредби члана 354. Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС), ограничио на испитивање само оних повреда закона на које се позвао подносилац Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости се, у смислу одредбе члана 350. став 1. ЗКП РС, може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. овог члана. Ограничењима из става 2. цитиране законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека ако није изјављена жалба на првостепену пресуду, као редовни правни лијек, те ако наведене повреде материјалног и процесног закона нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку). Ограничењима из става 3. исте законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

У конкретном случају, Захтјевом се правоснажна пресуда побија по означена оба законска основа предвиђена одредбом члан 350. став 1. ЗКП РС.

Из разлога наведених у образложењу Захтјева произлази да се наведене повреде закона (дакле и повреда права на одбрану и повреда Кривичног закона) првенствено заснивају на тврдњи, која је истицана и у жалби на првостепену пресуду, да у поступку доношења побијане пресуде није утврђено постојање оружаног сукоба и карактера тог сукоба у БиХ (међународни или немеђународни), као битне чињенице која чини обиљежје кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва, што је према тврдњи Захтјева резултирало погрешном ставу суда код оцјене умишљаја оптуженог.

На наведеним аргументима не може се заснивати тврдња Захтјева о повреди Кривичног закона нити о повреди права на одбрану. Ово из ралога што истакнути аргументи Захтјева по својој суштини представљају приговоре чињеничног карактера, међутим како одредбама члана 350. став 1. ЗКП РС, овим ванредним правним лијеком није прописана могућност побијања правоснажне пресуде због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, то се ни цитиране повреде закона, које су прописане као законски основ за овај правни лијек, не могу градити на тези о мањкавој чињеничној основи пресуде.

Дакле, нужну претпоставку за позивање на повреду Кривичног закона као основ побијања правоснажне пресуде, представља потпуно респектовање чињеничне основе те пресуде као правилне и потпуне. Слиједом тога, на ревидираном чињеничном стању, до кога је подносилац захтјева дошао сопственом анализом доказа, а које није компатибилно са чињеничним утврђењем побијане правоснажне пресуде, се не може градити теза о повреди Кривичног закона, јер повреда Кривичног закона као основ за подношење овог правног лијека против правоснажне пресуде, подразумијева да су у тој пресуди потпуно и правилно утврђене одлучне чињенице, а да се правилном примјеном закона на такву чињеничну основу, имала донијети другачија одлука.

Како наведени аргументи Захтјева по свом карактеру првенствено одражавају приговор правилности утврђеног чињеничног стања на којем се заснива побијана пресуда у сегменту постојања немеђународног оружаног сукоба, као елемента бића

кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ, то се не може прихватити као основан приговор Захтјева да је на штету осуђеног повријеђен Кривични закон.

На апострофираним чињеничним приговорима не може се темељити ни тврдња Захтјева о повреди права на одбрану, како се то Захтјевом сугерише, развијањем тезе да се тужилаштво уопште није бавило доказивањем чињенице карактера оружаног сукоба у БиХ у инкриминисаном периоду, а да се ни суд по службеној дужности није бавио доказивањем ове чињенице, па је на тај начин према становишту Захтјева оптуженом ускраћено право на одбрану. Наведене тврдње Захтјева немају упоришта у спису предмета јер, супротно тврдњи Захтјева, у образложењу првостепене (страна 6. пасус 1, 2. и 3.) и другостепене (страна 3. пасус 4.) пресуде су дати увјерљиви, јасни и довољни разлози у погледу утврђења да је у вријеме извршења предметног кривичног дјела на простору БиХ постојао немеђународни оружани сукоб, који се одвијао између организованих оружаних снага ВРС, са једне стране и АБиХ и ХВО, са друге стране.

Повреду начела „рес јудиката“ у вези са чланом 4. Протокола број 7. уз Европску конвенцију, у контексту повреде права на одбрану, Захтјев налази у пропусту првостепеног суда да по измјењеној оптужници од 17.06.2015. године, којом је тужилац одустао од кривичног гоњења за ону тачку потврђене оптужнице која се односи на радњу силовања, донесе одлуку којом се оптужба одбија (па тиме није у потпуности ријешено оптужбу), а у пропусту Врховног суда да у поступку по жалби, по службеној дужности (с обзиром да у жалби одбране на побијану пресуду тај приговор није истицан) исправи ову, по тврдњи Захтјева, очигледну погрешку, налази повреду члана 6. Европске конвенције и повреду уставних права осуђеног садржаних у члану II тачка 1. и 2. Устава БиХ и члану 123. у вези са чланом 121. став 1., 2. и 3. Устава Републике Српске.

Наведени приговор Захтјева у сегменту који се односи на замјерке првостепеном суду, овај суд је цјенио у вези са цитираном одредбом члана 350. став 2. ЗКП РС, према којој одредби Захтјев није могуће уложити ако повреде закона предвиђене у ставу 1. овог члана нису биле изнесене у жалби, па како повреда права на одбрану у наведеном облику није изнесена у жалби на побијану првостепену пресуду (што произлази из садржаја жалбе, али и из навода Захтјева), то је искључена могућност позивања на ту повреду у овом ванредном правном лијеку. Ради тога се овај суд није упуштао у оцјену релевантности и основаности наведених приговора с аспекта права на одбрану осуђеног.

Надаље, према одредбама члана 320. ЗКП РС другостепени суд испитује пресуду у оном дијелу који се побија жалбом, а по службеној дужности да ли је на штету оптуженог повријеђен Кривични закон, па како у конкретном случају у жалби на побијану пресуду, као што је већ наведено, нису изнесене повреде права на одбрану у цитираном облику, те како повреда права на одбрану представља један од облика битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, то Врховни суд у смислу цитиране законске одредбе, која регулише границе испитивања пресуде по жалби, није имао законско овлаштење да по службеној дужности пази на ову, нити било коју другу битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. ЗКП РС. Слиједом тога, нема мјеста тврдњи Захтјева да је у жалбеном поступку Врховни суд починио повреду права на одбрану оптуженог на начин који се у Захтјеву апострофира.

Из изнијетих разлога, овај суд налази да поднесени Захтјев браниоца осуђеног није основан, јер повреде закона на које се позива подносилац Захтјева нису учињене, на

што се и у одговору републичког јавног тужиоца на тај Захтјев правилно указује, ради чега је у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС одлучено као у изреци, тако што је Захтјев, као неоснован, одбијен.

Приједлог Захтјева којим је тражено да се до доношења одлуке о Захтјеву одгоди извршење казне затвора изречене побијаном правоснажном пресудом, овај суд је размотрио у смислу одредбе члана 353. став 3. ЗКП РС, па како из садржаја Захтјева није произлазило да ће Захтјев у цјелини а ни дјелимично бити уважен, то није било основа за тражено одлагање извршења казне затвора.

Записничар
Соња Матић

Предсједница вијећа
Весна Антонић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић